

Katedra Wczesnej Edukacji
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet Warmińsko – Mazurski
W Olsztynie

INSTRUCJA CZTEROTYGODNIOWEJ PRAKTYKI CIAGŁEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ W KLASACH I-III

KIERUNEK PEDAGOGIKA WCZESNEJ EDUKACJI

STUDIA II STOPNIA

STACJONARNE I NIESTACJONARNE

DLA ABSOLWENTÓW STUDIÓW I STOPNIA

z uprawnieniami do nauczania w klasach I-III

1. Cele praktyki

Celem praktyki jest doskonalenie przygotowania studenta do prowadzenia zajęć w klasach początkowych a szczególnie:

- Doskonalenie warsztatu nauczyciela klas początkowych, zwłaszcza w zakresie zajęć polegających na badaniu, odkrywaniu prawidłowości, rozwiązywaniu problemów i konstruowaniu wiedzy przez ucznia.
- Pogłębianiu umiejętności związanych z dostosowaniem zajęć do potrzeb indywidualnych ucznia.
- Konstruowaniu własnych metod pracy z uczniami.
- Podejmowaniu krytycznych refleksji nad obserwowanymi i prowadzonymi zajęciami.
- Podejmowanie prób pracy indywidualnej z uczniami wymagającymi dodatkowego wsparcia (uczniowie zdolni oraz z trudnościami w nauce).

2. Miejsce odbywania praktyki

Praktyka jest realizowana w powszechnej szkole podstawowej, w której odbywają się zajęcia w klasach I, II i III. Praktyka może być realizowana w szkołach niepublicznych, przyszpitalnych i innych placówkach pod warunkiem realizacji w placówce podstawy programowej.

3. Termin odbywania praktyki

Praktyka jest realizowana w ramach IV semestru studiów. W planie zajęć uwzględniono na początku IV semestru dwa tygodnie bez zajęć, kiedy student może zrealizować rozpoczętą w czasie sesji praktykę. W związku z ruchomością terminów ferii część praktyki może być realizowana w ramach organizowanych przez szkołę zajęć opiekuńczych, bądź rekreacyjnych (półkolonie, zajęcia świetlicowe, etc.) w czasie ferii szkolnych. Ze względów organizacyjnych dopuszcza się wydłużenie terminu praktyki (ponad 4 tygodnie) po wcześniejszym ustaleniu z akademickim opiekunem praktyki.

4. Organizacja praktyki

W ramach praktyki student hospituje i prowadzi zajęcia oraz realizuje zadania dodatkowe polegające na zajęciach opiekuńczych, konsultacjach z nauczycielami, prowadzeniu dokumentacji, przygotowaniu zajęć; 120 godzin praktyki obejmuje wszelką aktywność studenta związaną z praktyką.

5. Zadania studenta

Przed praktyką:

- a. Student jest zobowiązany do samodzielnego wyboru placówki, w której będzie odbywał praktykę
- b. Student zobowiązany jest do wygenerowania na stronie WWW Wydziału **wstępnej umowy o praktykę** a następnie do wypełnienia jej w placówce
- c. Na podstawie wstępnej zgody uzyskanej w placówce generuje na stronach WWW Wydziału **umowę o organizację praktyki** pedagogicznej i składa ją do akademickiego opiekuna praktyk. Po otrzymaniu od akademickiego opiekuna praktyki kompletu dokumentów podpisanych przez Dziekana Wydziału może rozpocząć praktykę w placówce.

W trakcie praktyki:

a. Hospitacji zajęć (20 g) w tym:

- 10 godzin zajęć prowadzonych z całą klasą,
- 10 godzin zajęć prowadzonych indywidualnie, bądź w mniejszych grupach (np. zajęcia wyrównawcze, kompensacyjno – korekcyjne, logopedyczne, indywidualne, nauczanie domowe, etc)

b. Prowadzenia zajęć w klasie (40 g):

- Co najmniej 20 godzin zajęć prowadzonych metodą projektu (bądź z elementami tej metody: zajęcia uwzględniające badanie, odkrywanie, rozwiązywanie problemów - konstruowanie wiedzy przez ucznia). Zajęcia badawcze powinny być planowane w wydłużonym czasie (np. bloki dwugodzinne).
- Zajęcia mogą być prowadzone w klasach: I i II i III (bez wymogu proporcjonalnego prowadzenia zajęć w każdej klasie).
- Zajęcia powinny obejmować głównie edukację polonistyczną, matematyczną i społeczno – przyrodniczą. Edukacja plastyczna, muzyczna, techniczna, informatyczna, ruchowa może być podejmowana adekwatnie do tygodniowego planu zajęć.
- Przeprowadzenie 1 godziny zajęć indywidualnych z uczniami ze specjalnymi potrzebami w uczeniu się (uczniowie zdolni lub z trudnościami w nauce).

c. Podejmowanie zadań dodatkowych (60 g.) w tym:

- Opieka nad uczniami w ramach zajęć świetlicowych, zajęć dodatkowych, podczas wyjść, wycieczek, podczas zajęć organizowanych w ramach ferii szkolnych i inne formy opieki nad uczniami występujące w placówce) (15g.)
- Obserwacja i dokumentowanie sposobów pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami w uczeniu się (uczniowie zdolni lub z trudnościami w nauce) (15g.)
- Obserwacja i dokumentowanie podejmowanych przez nauczyciela metod pracy, metod oceniania, oraz metod dyscyplinowania uczniów w klasie (15g.)
- Konsultacje z nauczycielem i przygotowanie się do zajęć (15g.)

UWAGA: w szkole za godzinę uznaje się godzinę lekcyjną, czyli 45 minut!

6. Sposób dokumentacji praktyki:

Student w ramach udokumentowania realizacji praktyki zobowiązany jest prowadzić

- Dziennik praktyk ze szczególną dbałością o formalne aspekty dokumentu (podpisy, pieczętki, odpowiednia dla poszczególnych zadań liczba godzin, etc.)
- Dokumentację zajęć hospitowanych (z całą klasą) z uwzględnieniem podejmowanych przez nauczyciela metod pracy, metod oceniania, oraz metod dyscyplinowania uczniów w klasie
- Dokumentację zajęć hospitowanych (indywidualnych) (z refleksjami dotyczącymi przebiegu zajęć obserwowanymi trudnościami, metodami pracy z uczniem, warunkami pracy, etc.)
- Dokumentację zajęć prowadzonych (z uwzględnieniem aktywności podejmowanych przez studenta i podpisem nauczyciela obserwującego zajęcia) – forma konspektu w tabeli nie jest obowiązkowa – mogą to być w punktach przedstawione propozycje aktywności uczniów (tak, jak w metodzie projektów)¹. Ważne jest uwzględnienie w scenariuszu planowanych celów zajęć; mogą one być przedstawione w formie celów ogólnych, bądź operacyjnych. W scenariuszu należy zapisać materiały niezbędne do prowadzenia zajęć (produkty, pomoce, filmy, wystawki, programy komputerowe i inne materiały). Jeśli uczniowie mieli zadania w formie kart pracy/zadań do pracy w grupach należy wszystkie tego typu materiały dołączyć do dokumentacji.
- Opinię studenta na temat praktyki; refleksje krytyczne studenta na temat praktyki dotyczące konfrontacji wiedzy i umiejętności zdobytych w przygotowywania pedagogicznego na uczelni z rzeczywistością pracy codziennej nauczyciela. Proszę w uwagach wskazać obszary pracy nauczyciela, których nie uwzględniono w przygotowaniu uniwersyteckim, oraz własne mocne i słabe strony bycia nauczycielem.

7. Obowiązki studenta

- Realizacja założeń praktyki.
- Rzetelne przygotowanie się do zajęć.
- Przestrzeganie zasad zachowania tajemnicy służbowej i państwowej oraz poufności danych w zakresie określonym przez placówkę.
- Konsultowanie zadań praktyki z opiekunem praktyki w szkole.

¹ Na przykład jak w książce D. Klus – Stańska, *W nauczaniu początkowym inaczej*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków, 1999, lub w podobnych publikacjach

- Złożenie pełnej dokumentacji jako potwierdzenie realizacji zadań praktyki

8. Obowiązki nauczyciela – opiekuna praktyki w szkole

- Czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki studenta.
- Ustalanie ze studentem tematów zajęć uwzględniając konieczność prowadzenia przez studenta zajęć polegających na badaniu, odkrywaniu prawidłowości i konstruowaniu wiedzy przez ucznia.
- Omawianie zajęć prowadzonych przez studenta pod kątem procesu konstruowania wiedzy przez ucznia.
- Przygotowanie w dzienniku praktyk studentowi opinii z przebiegu praktyki z uwzględnieniem umiejętności studenta dotyczących tworzenia sytuacji do badania, odkrywania prawidłowości i konstruowania wiedzy przez ucznia.
- Potwierdzenie podpisami wszelkich aktywności studenta zapisanych w dzienniku (karty tygodniowe, scenariusze zajęć, etc).

9. Kryteria oceny pracy studenta przez akademickiego opiekuna praktyki:

- Rzetelność przygotowanej dokumentacji
- Jakość dokumentacji zajęć prowadzonych z dziećmi (szczególnie podejmowane sposoby pracy z uczniami, świadomość procesu badawczego ucznia, planowanie zajęć badawczych w małych grupach, jakość materiałów przygotowywanych dla ucznia – karty pracy uwzględniające przebieg procesu badawczego)
- Krytyczność i refleksyjność w uwagach dotyczących obserwowania zajęć oraz we własnej opinii na temat praktyki

Rozumiejąc trud włożony w organizację praktyki składamy serdecznie podziękowania opiekunom praktyki, nauczycielom i dyrekcji szkoły za możliwość, którą dajecie Państwo naszym studentom. Praktyka stanowi niezbędny element przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, a jej rzetelna i bogata w doświadczenia realizacja stanowi fundament dalszego rozwoju i profesjonalizacji. Stąd wyrażamy wdzięczność, że przyjmując studentów stajecie się Państwo uczestnikami tego procesu.

Instrukcję przygotowała

dr Beata Adrjan